

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

перший проректор

Василь БАЛУХ

(підпис)

2023 р.

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти
у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
«Актуальні проблеми викладання історії в школі»

за спеціальністю 014 Середня освіта (історія)
шифр і назва спеціальності

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
шифр і назва галузі

обсяг 30 години (1 кредит ЄКТС)
кількість годин (кількість кредитів ЄКТС)

«УХВАЛЕНО»

вченою радою факультету історії,
політології та міжнародних відносин

Голова вченої ради

Олександр Добржанський

(підпис)

Протокол № 6 від «31» січня 2023 р

Чернівці
2023 р.

РОЗРОБЛЕНО: робочою групою кафедри історії України та кафедри
всесвітньої історії Чернівецького національного університету імені Юрія
Федьковича

Керівник робочої групи: Михайло ЧУЧКО, доктор історичних наук, професор
кафедри всесвітньої історії

Робоча група:

1. Василь КАРПО, доцент, кандидат історичних наук
2. Галина ЯЦЕНЮК, доцент, кандидат історичних наук
3. Богдан БОДНАРЮК, професор, доктор історичних наук
4. Лілія ДРОБІНА, асистент, кандидат історичних наук
5. Микола ГЛІБІЩУК, асистент, кандидат історичних наук

Затверджено на засіданні кафедри історії України Чернівецького
національного університету імені Юрія Федьковича

Протокол № 8 від «27» січня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Микола ГУЙВАНЮК

Затверджено на засіданні кафедри всесвітньої історії Чернівецького
національного університету імені Юрія Федьковича

Протокол № 6 від «31» січня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Олександр СИЧ

Програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Постанов КМУ від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», від 27 грудня 2019 р. №1133 «Про внесення змін до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», Листа МОН № 1/9-683 від 04.11.19 року, Постанови КМУ від 27.08.2010 року № 796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися державними навчальними закладами, що належать до державної та комунальної власності», Положення про порядок надання платних освітніх послуг з підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та фахової передвищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича та ін.

Цільова аудиторія

Педагогічні працівники (вчителі історії, громадянської освіти, суспільствознавства) закладів загальної середньої і фахової передвищої освіти усіх форм власності та сфер управління.

Напрями підвищення кваліфікації:

- розвиток професійних компетентностей вчителів історії (знання про цивілізаційний вимір давньої історії);
- поглиблення знань про основні проблеми та напрямки дослідження світової історії та історії України в новітній час;
- застосування інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку.

Метою програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів та фахової передвищої освіти є розвиток їх професійної компетентності в напрямі дослідження історії, особистісної саморегуляції, опанування сучасними освітніми методиками та технологіями.

Графік освітнього процесу підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти – з жовтня по червень навчального року (як правило у канікулярний період) та за наявності не менше 10 осіб, зареєстрованих на конкретний профіль;

Форми підвищення кваліфікації:

- інституційна (очна).

Обсяг (тривалість) програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти – 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Один день підвищення кваліфікації оцінюється у 6 годин (0,2 кредиту ЄКТС).

Мінімальна та максимальна кількість осіб (в одній групі), які підвищують кваліфікацію за спеціальністю **014 Середня освіта (історія)** – 10–30.

**Програма підвищення кваліфікації
для педагогічних працівників закладів загальної середньої та фахової
передвищої освіти за акредитованою спеціальністю
014 Середня освіта (історія)**

Модуль 3

Тема «Інноваційні підходи до вивчення історичних дисциплін»

№ п/п	Тема	Форма проведення	Тривалість	Викладач	Кафедра
Напрямок «Розвиток професійних компетентностей вчителів історії»					
1	Осмислення Голодомору 1932-1933 рр. в Україні: від мовчазного терору до історичної правди	Лекція-презентація	2	к.і.н. доцент Яценюк Ф.С.	історії України
2	Цивілізаційна ідентичність українства	семінар	2	д.і.н., доцент Юрій М.Ф.	історії України
3	Формування навичок критичного мислення учнів в процесі використання Інтернет-ресурсів на уроках історії	практикум презентація	2	к.і.н. доцент Воротняк І.Д.	всесвітньої історії
Всього годин за напрямом			6		
Напрямок «Поглиблення знань про основні проблеми та напрямки дослідження світової історії та історії України»					
4	Розвиток історичної науки в ЧНУ: традиції та сучасність	Лекція	2	д.і.н, професор Добржанський О.В.	історії України

5	Феномен західноєвропейського середньовіччя: категорії та дефініції	лекція	2	д.і.н., в.о.проф. Боднарюк Б.М.	всесвітньої історії
6	Схема-концепція Русі-України у народницькій історичній думці II половини XIX ст.»	презентація	4	к.і.н., асистент. Христан Н.М.	історії України
7	Переосмислення концепції сприйняття козацьких повстань кінця XVI – першої половини XVII ст. у сучасній історіографії	лекція-презентація	2	к.і.н., асистент Ковалець Т.Р.	історії України
8	Інтеграція українських земель у склад Російської та Австрійської імперії у кінці 18-на початку 19 ст.	презентація	4	к.і.н., доцент Скорейко Г.М.	історії України
9	Роль візуальних джерел у вивченні Східного фронту Першої світової війни	лекція	2	к.і.н., асистент. Глібіщук М.В.	всесвітньої історії
Всього годин за напрямом			16		
Напрямок «Застосування інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку»					
10	Електронна система навчання в освітньому процесі	Презентація	4	к.політ.н, доцент Молочко П.О.	політології та державного управління
11	Сучасні інформаційні технології в освіті	практикум	4	к.політ.н, доцент Осадца І.С.	міжнародних відносин та суспільних комунікацій
Всього годин за напрямом			8		
Всього годин			30		

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

– загальні:

- *загально-навчальна* – здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання дітей шкільного віку;

- *дослідницько-праксеологічна* – здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності; приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно;

- *комунікативна* – здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів;

- *громадянська* – здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства; застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України;

- *етична* – здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках «вчитель-дитина», «дитина-дитина», «вчитель-батьки» на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики педагогічного працівника);

- *соціокультурна* – здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та поваги до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей;

- *міжособистісної взаємодії* – здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів; здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності; здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань;

- *адаптивна* – здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання дітей шкільного віку, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією загальноосвітнього навчального закладу й колегами;

- *рефлексивна* – здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку вчителя, творчому підходу до організації освітнього процесу загальноосвітнього навчального закладу. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання дітей шкільного віку;

– **фахові:**

- *предметна* – здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійної підготовки; здійснювати теоретичний аналіз досліджуваної проблеми та порівняльний аналіз наукових висновків, зроблених, через порівняно тривалі часові відрізки; навчитися застосовувати цивілізаційний підхід при аналізі процесів та явищ минулого та сьогодення;

- *психологічна* – здатність поділяти загальнолюдські морально-етичні цінності та формувати розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей;

- *педагогічна* – здатність до креативності, системного мислення; комунікабельності, турботи про якість виконуваної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі.

- *методична* – здатність ефективно використовувати професійно профільовані знання для логічних основ побудови наукової діяльності, формувати комунікаційні стратегії при викладанні історичних дисциплін, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі;

Складники методичної компетентності: *нормативна, варіативна, спеціально-методична, контрольньо-оцінювальна, проектувально-моделювальна, технологічна та ін.*

- *професійна* – здатність здійснювати аналіз історичних процесів, явищ вітчизняної історії, порівнювати, знаходячи спільні риси та відмінності в державному розвитку України та інших країн Європи;

- *комунікативна* – здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з суб'єктами освітнього процесу, батьками, колегами.

Складники професійно-комунікативної компетентності педагогічного працівника: *емоційна, вербально-логічна, інтерактивна, соціально-комунікативна, технічна, предметно-змістова.*

Опис досягнутих результатів навчання

Після підвищення кваліфікації педагогічний працівник повинен:

- знати та використовувати нормативні документи в галузі освіти та діяльності загальноосвітнього навчального закладу в адміністративно-управлінській, навчально-педагогічній та науково-дослідницькій роботі; уміти проектувати, організовувати та коригувати освітній процес в загальноосвітньому навчальному закладі; володіти знаннями, уміннями та навичками впровадження сучасного європейського досвіду в практику вітчизняних загальноосвітніх навчальних закладів;

- знати проводити бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій; формувати цілі дослідження, скласти джерельно-історіографічне обґрунтування досліджень; виходячи із завдань конкретного дослідження, застосовувати сучасні методи наукового пошуку в конкретній галузі знань; уміти організовувати освітній процес в загальноосвітньому навчальному закладі з урахуванням категоріально-понятійного апарату у царині цивіліології;

- знати використовувати ІКТ-ресурси науковим чином із застосуванням високих стандартів текстового аналізу до електронних і традиційних архівних, розповідних та усних джерел.

Вартість послуг

Встановлення вартості платної послуги здійснюється на базі економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з її наданням відповідно до пункту 2 наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України від 23.07.2010 року № 736/902/758.

Розмір плати за підвищення кваліфікації визначається на підставі її вартості. Калькуляційною одиницею є вартість отримання послуги однією фізичною особою за весь період її надання у повному обсязі. Вартість платної послуги затверджується та оголошується наказом ректора Університету.

Інформація про вартість послуг висвітлена на сайті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – <https://drive.google.com/file/d/1XMAydSKnuGRQ6yebInjfAzMPoNDQWegM/view>

Місце надання послуги

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
вул. Кафедральна, 2, корпус 14, ауд. 17 (кафедра історії України).

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації

Факт підвищення кваліфікації педагогічного працівника підтверджується свідоцтвом про проходження підвищення кваліфікації (Додаток А), яке розробляється Університетом, підписується ректором або уповноваженою ним особою – першим проректором.

Зміст свідоцтва про підвищення кваліфікації

Міністерство освіти та науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Серія ____ Номер ____ / ____ від « ____ » _____ 20__ р.

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ

з «01» березня 2023 року по «12» березня 2023 року

підвищив (-ла) кваліфікацію в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (м.Чернівці, Україна)

за програмою підвищення кваліфікації педагогічних працівників за спеціальністю 014 Середня освіта (історія)

Тема «**Інноваційні підходи до вивчення історичних дисциплін**» (напрями: розвиток професійних компетентностей вчителів історії – 6 год.; поглиблення знань про основні проблеми та напрямки дослідження світової історії та історії України – 16 год.; застосування інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку – 8 год.)

Загальний обсяг програми – 30 годин (І кредит ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації – дистанційна.

Професійні можливості за результатами опанування програми**Після підвищення кваліфікації педагогічний працівник повинен:**

- вміти виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії; розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот;
- вміти критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток учнів, на прийняття рішень;
- знати використовувати ІКТ-ресурси науковим чином із застосуванням високих стандартів текстового аналізу до електронних і традиційних архівних, розповідних та усних джерел; використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання), організації групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

Перший проректор

Василь БАЛУХ

« ____ » _____ 2023 р.